

**TELENOR FONDACIJA
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA 2017. GODINU**

UVOD

Iniciranjem i podržavanjem projekata, usklađenih sa strateškim pravcem delovanja, Telenor fondacija doprinosi razvoju društva. Sve aktivnosti realizuju se u saradnji s partnerima, a uz podršku raznorodnih timova.

Doprinoseći realizaciji Cilja 10 (#reducedinequalities), Telenor fondacija podstiče razvoj digitalnih rešenja koja za cilj imaju prevazilaženje društvenih izazova.

Delovanje Fondacije usmereno je na oblasti obrazovanja, socijalne inkluzije društveno ugroženih grupa, kulture i umetnosti, kao i zaštite životne sredine.

Ciljevi Telenor fondacije promovišu pozitivne strane interneta i set normi koje regulišu ponašanje u digitalnom okruženju i utiču na smanjenje digitalnog nasilja. Usmereni su na rešavanje značajnih socijalnih, obrazovnih, kulturnih i zdravstvenih potreba na nacionalnom nivou, opštem ekološkom razvoju, kao i problema uzrokovanih prirodnim katastrofama.

Partnerstva se sklapaju sa državnim ustanovama i neprofitnim organizacijama po procedurama koje nalaže Statut. Pravo učešća na Otvorenim pozivima za projekte imaju sve zainteresovane humanitarne organizacije, nevladine organizacije, institucije i fondacije registrovane u Srbiji. Otvoreni pozivi aktuelni su dva puta godišnje. Nadležni tim procenjuje i odabira pristigle ideje, a zatim i prezentacije prijavljenih, prema jasnim merilima. Projekti se dostavljaju Upravnom odboru Telenor fondacije, koji na sednici donosi odluku o tome koje ideje će podržati. Svi partneri obavezni su da na uvid dostave izveštaj o toku projekta i detaljan pregled njegovih rezultata.

UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Od ukupno pet članova Upravnog odbora Telenor fondacije, dva člana dolaze iz kompanije Telenor. Odborom Fondacije predsedava Øfsthus, izvršna direktorka Telenora d.o.o., koja je u kompaniji od 1998. godine. Ingeborg je bila na nekoliko upravljačkih funkcija u tehnici u Telenorovim operacijama u Nemačkoj, Norveškoj i na Tajlandu. Radila je i na različitim pozicijama unutar Telenor grupe, uključujući osnivanje i vođenje „CTO foruma“, a sa Telenorom Srbije je od 2012. godine gde je prethodno držala poziciju izvršne direktorke Tehnike. Ona poseduje iskustvo pokretanja dva grinfild mobilna operatora, kao i široko iskustvo u oblasti mreže i informacionih tehnologija koje je stekla obavljajući različite funkcije u tim oblastima. Poseduje diplomu mastera nauke elektronskih komunikacija, Norveškog univerziteta nauke i tehnologije (NTNU). Godine rada u inostranstvu donele su joj bogato iskustvo u različitim kulturama.

Marija Vujanić, direktorka korporativnih komunikacija i spoljnjih poslova, Telenor d.o.o. Sa više od 13 godina rada u oblasti odnosa sa javnošću i društveno odgovornog poslovanja, Marija je iskusan lider u oblasti komunikacija. Već 3 godine, u Telenorovom timu vodi odeljenje korporativnih komunikacija i spoljnjih poslova. Marija takođe poseduje višegodišnje iskustvo u jednoj od vodećih PR agencija u Srbiji gde je radila na poziciji direktora za odnose sa klijentima. U kompaniji Microsoft u Srbiji bila je menadžer za odnose sa javnošću i društveno odgovorno poslovanje, a radila je i kao izvršna direktorka Fonda Ecotopia fokusiranog na održivi razvoj.

Mr Darinka Radojević, posebni savetnik ministra zaštite životne sredine. Poseduje

višegodišnje iskustvo u privredi, obrazovanju i koorodinaciji multidisciplinarnim projektima. Od 2007. godine, iskustvo u oblasti životne sredine, održivog razvoja I reformi javnog sektora stekla je radeći na više pozicija u javnom sektoru, kao rukovodilac Grupe za održivi razvoj u Kabinetu potpredsednika Vlade za evropske integracije, sekretar Saveta za održivi razvoj, sevetnik potpredsednika Vlade za reformu javnog sektora i v.d. pomoćnik direktora Direkcije za elektronsku upravu. Bila je saradnik više organizacija civilnog društva u pripremi I realizaciji projekata, seminara i treninga. Diplomirala je i magistrirala na Tehnološko-metalurškom fakultetu u Beogradu.

Vladimir Bumbaširević, rektor Univerziteta u Beogradu, redovan je profesor Medicinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, a od 2009. godine redovan član SANU. Član je različitih nacionalnih i međunarodnih medicinskih društava, autor više od 70 naučnih radova, koautor i urednik 2 knjige i 3 monografije. Stečeno iskustvo, osim u naučnom radu primenio je aktivnim učesćem na velikom broju nacionalnih i evropskih projekata (TEMPUS, FP6, itd.).

Robert Čoban, predsednik kompanije Color Press Group, novinarsku karijeru započeo je kao novosadski dopisnik beogradskih „Večernjih novosti“; zagrebačke „Arene“ i sarajevskih „Naših dana“. Danas je na čelu Color Press Grupe, najvećeg izdavača magazina u regionu sa kompanijama u svih 6 republika - 64 magazina, 11 internet portala i preko 50 konferencija godišnje. U portfoliju kompanije nalaze se i brojni licencni naslovi: „The Economist“, „Hello!“, „Brava Casa“, „Bravo“, „Alan Ford“, „Grazia“, „Jamie Oliver Magazine“ i brojni drugi.

Menadžerka Telenor fondacije je Milica Begenišić, menadžerka za korporativnu odgovornost i organizaciju događaja, Telenor d.o.o. Svoju karijeru u oblasti telekomunikacija započela je pre 2001. godine. Bogato iskustvo stekla je radeći u različitim sektorima kompanije, od korisničkog servisa preko marketinga do korporativnih komunikacija, kao i kroz saradnju sa velikim brojem eksternih saradnika i vladinih institucija. Tokom godina, kroz organizaciju korporativnih događaja, aktivno je učestvovala u iniciranju i implementaciji društveno odgovornih projekata kompanije Telenor i Telenor fondacije.

OBLASTI RADA

Sve aktivnosti Telenor fondacije usmerene na 4 osnovne oblasti:

- Mladi, njihovo obrazovanje i profesionalno usavršavanje
- Društveno ugrožene grupe
- Kultura i umetnost
- Zaštita životne sredine

Osim finansijske podrške, Telenor fondacija realizaciji projekata doprinosi i kapacitetima i znanjem, a upravo kroz delovanje na različitim poljima usmerena je na pružanje podrške srpskom društvu.

PREGLED PROJEKTNIH AKTIVNOSTI PO OBLASTIMA RADA

U 2017. godini Telenor fondacija realizovala je 11 projekata u saradnji sa 12 partnerskih organizacija.

4.1 Projektne aktivnosti i ostvareni rezultati - kategorija mladi i obrazovanje

- **Unapređenje digitalne pismenosti pomoću IKT-a u osnovnim školama u Srbiji**

U cilju doprinosa unapređenju kvaliteta obrazovanja Telenor fondacija je, u saradnji sa Udruženjem građana „Jerinin grad“ u okviru projekta Unapređenje digitalne pismenosti pomoću IKT-a u osnovnim školama u Srbiji obezbedila Coprix interaktivne bukvar, kao i aplikacije za učenje matematike i engleskog jezika, interaktivne table i tablete za 10 osnovnih škola u Srbiji.

Interaktivni bukvar je višestruko nagrađivani sistem za učenje jezika, razvijen u saradnji sa stručnjacima sa Filološkog i Učiteljskog fakulteta. Kombiniuje igroliku aplikaciju i uređaje osetljive na dodir, kako bi se deca upoznala sa slovima azbuke i lakše ih zapamtila. Prvaci su ovime dobili mogućnost da uče koristeći najsavremenije tehnologije i digitalne olovke za ispis, što omogućava pun razvoj grafomotorike, na isti način kao kada pišu na papiru.

Ideja projekta je da se poveća broj obučenih učitelja, jer su oni najbitniji u procesu prenošenja znanja i korišćenja novih tehnologija. Škole koje su dobile opremu i licencu zahvaljujući Telenor fondaciji su:

„Sava Šumanović“, Zemun
„Mihailo Petrovic Alas“, Beograd, opština Stari Grad
„Sveti Sava“, Batočina
„Vuk Karadžić“, Krivaja (Bačka Topola)
„Milan Mijalković“, Jagodina
„Učitelj Tasa“, Niš
„Sveti Sava“, Kikinda
„Bora Lazić“, Vlačka (Mladenovac)
„Vuk Karadžić“ Žitkovac (Aleksinac)
„Dragiša Luković-Španac“, Kragujevac

- **Telenor Dan devojčica**

Doprinoseći razvoju svesti o rodnoj ravnopravnosti od samog detinjstva, i 2017. je u uz podršku Telenor fondacije, u organizaciji Udruženja poslovnih žena Srbije, obeležen Međunarodni dan devojčica u IKT-u. Realizacija projekta protekla je u znaku podsticaja devojčica na kreativno, timsko razmišljanje i izražavanje putem njima bliskih veb-tehnologija, kao i prezentacije preduzetničkih ideja.

Sa ciljem da se devojčice osnaže prilikom odabira budućih profesija, kao i da se kod njih podstakne rukovođenje ličnim interesovanjima i talentima pri razmišljanju o profesionalnoj orijentaciji, održano je i takmičenje „Uhvati ideju“.

Finalistkinje takmičenja obišle su Telenor, razgovarale sa ženama koje su na rukovodećim pozicijama u ovoj kompaniji i u okviru radionice vežbale kako da što uspešnije prezentuju svoje ideje. Prvo mesto osvojile su učenice Osnovne škole „Đura Jakšić“ iz Beograda – Neda Kovačević, Maša Jović i Tijana Petrović, a Telenor fondacija ih je nagradila pametnim telefonima.

- **Nagrada „Profesor dr Ilija Stojanović“**

Izuzetnim diplomcima odseka za telekomunikacije, autorima najboljih stručnih radova konferencije TELFOR 2017, kao i autorima najboljeg stručnog rada objavljenog u međunarodnom časopisu, jedanaestu godinu, dodeljene su nagrade „Prof. dr Ilija Stojanović“.

U okviru Svečane akademije povodom proslave Dana Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu nagrade je, u ime Telenor fondacije, uručila Ingeborg Øfsthus, predsednica Upravnog odbora.

Nagradu Telenor fondacije „Prof. dr Ilija Stojanović“ u kategoriji najbolji diplomirani studenti za 2016/17-tu dobili su Tijana Zrnić - Fakultet tehničkih nauka u Novom Sadu, Gorana Crnobrnja - Elektrotehnički fakultet u Beogradu i Nikola Raičević - Elektronski fakultet u Nišu.

Autori nagrađenih stručnih radova konferencije TELFOR 2017 su Ferenc Janky, Srđan Milojević, Predrag Mitrović i Stefan Tešanović, dok su Perić H. Zoran, Petković D. Marko, Nikolić R. Jelena i Jovanović Z. Aleksandra dobitnici nagrade za najbolji stručni rad objavljen u međunarodnom časopisu.

Ova nagrada, ustanovljena je 2007. godine u znak sećanja na akademika profesor dr Iliju Stojanovića, pionira modernih telekomunikacija na prostoru nekadašnje SFRJ i današnje Srbije i osnivaču katedre za telekomunikacije na Elektrotehničkom fakultetu u Beogradu.

- **„Gledaj webinar - budi bezbedan“**

Uz podršku Telenor fondacije Fondacija Tijana Jurić realizovala je projekat „Gledaj webinar - budi bezbedan“. Tokom deset dana 10.350 učenika i 1.100 roditelja i nastavnika edukovano je na teme vrbovanja putem interneta, onlajn predatora, sajber jazbina, trgovine ljudima, vršnjačkog i digitalnog nasilja. U ulozi edukatora našli su se predstavnici Fondacije Tijana Jurić, Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije i Centra za sigurniji internet iz Osijeka.

Realizacija vebinara još jedna je u nizu aktivnosti koje Telenor fondacija podržava kako bi unapredila bezbednost dece na internetu.

U sklopu projekta znanje usvojeno na vebinarima provereno je kvizom znanja. Najbolji rezultat pokazali su učenici Osnovne škole „Posavski partizani“ iz Obrenovca, kojima su predstavnici dveju fondacija uručili nagradu. Sa ciljem da učenici nastave da održavaju visok nivo znanja o bezbednosti na internetu za pobedničku školu obezbeđen je internet kutak.

4.2 Projektne aktivnosti i ostvareni rezultati - kategorija društveno ugrožene grupe

- **Podrška UNICEF-u na Beogradskom maratonu**

Ove godine, na jubilarnom 30. Beogradskom maratonu, Telenor fondacija pružila je podršku UNICEF-u. Više od 280 zaposlenih i članova njihovih porodica činilo je tim Telenora u Trci zadovoljstva. Pod sloganom #zasvakodete, zaposleni su trčali kako bi potpomogli realizaciju nekih od ciljeva našeg partnera: da zdravstvene usluge stignu do svakog deteta, da deca pohađaju vrtiće, kvalitetno uče i žive u porodicama koje će ih podržavati u ostvarenju svojih potencijala.

- **Budi deo dobre komunikacije**

U 2017. godini nastavljen je projekat „Budi deo dobre komunikacije“. Školi sa domom za učenike oštećenog sluha i govora „11. maj“ u Jagodini Telenor fondacija obezbedila je osam računara i pristup internetu. Zahvaljujući toj opremi, deca će moći da usvajaju nova znanja, koriste internet za učenje, ali i učine svoje slobodno vreme zanimljivijim.

Ovaj projekta započet je 2015. godine, od kada su realizovane mnoge aktivnosti u cilju unapređenja komunikacije gluhih i nagluhih osoba.

- **„Lako sa Markom“**

Istraživanja su pokazala da deca sa smetnjama u razvoju pozitivno reaguju na sadržaj koji gledaju na mobilnim telefonima, tabletima ili sličnim uređajima. Imajući u vidu tu činjenicu, troje stručnjaka osmislio je i uz podršku Telenor fondacije izradilo aplikaciju „Lako sa Markom“, kako bi se deci olakšala socijalizacija, a istovremeno unapredio rad ustanova za decu sa smetnjama u razvoju.

Deci se kroz pet situacionih priča u okviru aplikacije na zabavan i kreativan način olakšavaju snalaženje u svakodnevnim obavezama i interakcija sa drugima prilikom korišćenja prevoza, odlaska u park i kod lekara ili na rođendan. Svaka tema prikazana je kroz četiri slike koje deci omogućavaju pregled redosleda događaja, kao i komunikaciju koja prati taj događaj.

Aplikacija je namenjena deci sa komunikacijskim teškoćama kao što su autizam, cerebralna paraliza, afazija i razvojna disfazija, a predstavljena na stručnom skupu „Aktuelnosti u edukaciji i rehabilitaciji osoba sa smetnjama u razvoju“ u Valjevu.

- **Podrška „BELhospice“ humanitarnom turniru u malom fudbalu**

Uz podršku Telenor fondacije zaposleni Telenora učestvovali su na humanitarnom turniru u malom fudbalu koji organizuje BELhospice. Turnir je održan na terenima Fudbalskog Saveza Srbije u Staroj Pazovi. Inostrane i domaće kompanije, učesnice turnira, sakupile su 17.500 evra za palijativno zbrinjavanje onkoloških pacijenata u odmaklim fazama bolesti. Ova sredstva omogućavaju 700 poseta multidisciplinarnog tima BELhospice centra.

- **Podrška Fer Plej basket turniru**

Telenor fondacija omogućila je učešće zaposlenih Telenora na tradicionalnom UNICEF-ovom Fer Plej turniru u basketu. Predstavnici 20 kompanija učesnica obezbedili su 1.300.000 dinara za programe podrške prevremeno rođenoj deci. Turnir je imao za cilj prikupljanje sredstava za jačanje kapaciteta centra za neonatologiju i obezbeđivanje optimalnih uslova za razvoj prevremeno rođenih i bolesnih beba, njihovu ishranu majčinim mlekom i negu u kojoj učestvuje cela porodica od samog početka.

- **„Čitaj vizuelno“**

Sa idejom da se osobama sa disleksijom pomogne, u saradnji sa Telenor fondacijom nastao je projekat „Čitaj vizuelno“. Aplikacija lexPad, izrađena u okviru projekta, namenjena je računarima i ima za cilj da osobama sa disleksijom značajno olakša čitanje i pisanje konvertujući Word i PDF dokumenta u format koji oni mogu lakše da „dekodiraju“.

U definisanju parametara za fonetske znakove poslužili su rezultati stručnih istraživanja koji su ukazali na grupe i kombinacije slova i brojeva koje učenicima sa disleksijom najčešće

prave konfuziju. Slova su definisana po veličini i boji i omogućavaju da program konvertuje dokumenta kako za latinicu tako i za ćirilicu.

4.3 Projektne aktivnosti i ostvareni rezultati – zaštita životne sredine

- **Telenor botanički izazov**

Zahvaljujući podršci Telenor fondacije posetioci Botaničke bašte Stražilovo imaju priliku da kroz nesvakidašnju avanturu nauče više o svetu biljaka koji ih okružuje i važnosti zaštite i očuvanja prirodnog bogatstva.

U Botaničkoj bašti Stražilovo posebnim tablama obeleženo je 50 pretežno drvenastih biljaka poreklom iz Evrope i drugih delova sveta. Uz pomoć android aplikacije, na kojoj se nalazi mapa botaničke bašte sa ucrtanim drvećem, posetioci imaju zadatak da pronađu zadatu vrstu kretanjem kroz park, odgovore na postavljena pitanja i takmiče se sa drugim posetiocima. Igrica kombinuje veštine orijentiringa, fizičku aktivnost i učenje.

Pored podrške razvoju aplikacije Telenor botanički izazov, Botaničkoj bašti Stražilovo obezbeđeno je 38 novih biljnih vrsta, kao i Telenor internet.